Rok II. Częstochowa, w Sierpniu 1936 roku № 9

ŚWIAT ROZRYWKOWY

Miesięcznik Poświęcony Rozrywkom Umysłowym.

Cena prenumeraty:
Miesięcznie 0.50 gr., kwartalnie zł. 1.50, półrocznie zł. 3.00 rocznie zł. 6.00 wraz z przesyłką pocztową.

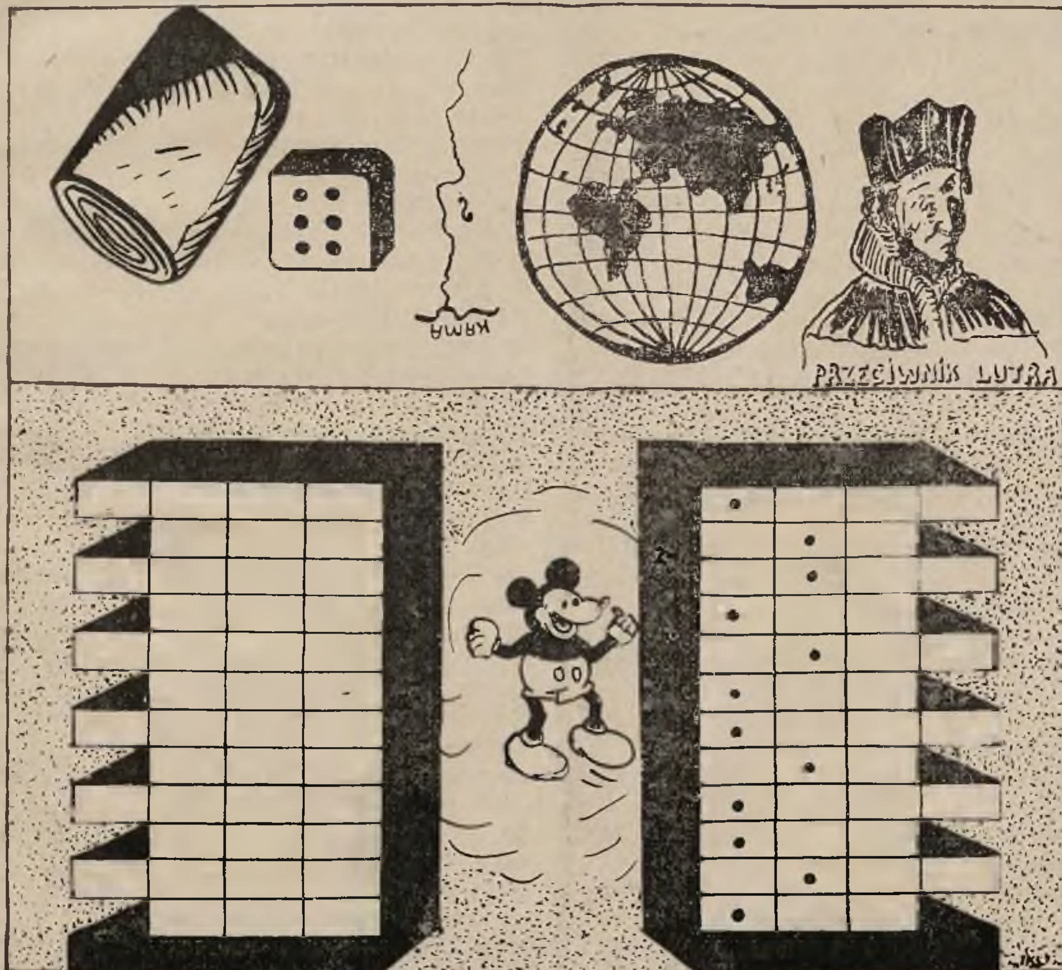
Redakcja i Administracja:
„Świata Rozrywkowego"
Częstochowa, I Aleja 8.
(Dla korespondencji skr. pocz. 118)

Redakcja i Administracja
dla interesantów miejscowych
czynna:
we wtorki i czwartki, od 16-19
(Lokal drukarni „Pospieszna")

Zadanie turniejowe.

5. Składanka-logo-rebusowa.

Autor: „**Iks**", (1) Łódź. (30 punktów za rozwiązanie).

(Objaśnienie Składanki-logo-rebusowej na stronie 7).

Czem są Rozrywki Umysłowe?

Jeżeli dobrze przyjrzymy się życiu otaczającego nas najbliższego kręgu społecznego, to będziemy mogli stwierdzić bez trudu, że właściwie każdy człowiek posiada jakąś namiętność. Namiętności te są różnorodne, nieraz bardzo błahe a nawet, czasem wzniosłe, czasem niskie i zbrodnicze, czasem poprostu smieszne — A jednak każda z nich stanowi w znacznej mierze treść życia opanowanej nią jednostki.

Nie jest tu moim celem wyliczać rodzaje namiętności ludzkiej, z pośród nieprzeliczonej ich ilości. W artykule niniejszym pragnę omówić jedną z takich namiętności, jaką w tym wypadku są Rozrywki Umysłowe.

Zanim jednak przystąpie do omówienia wartości Rozrywek Umysłowych dla społeczeństwa i ich filantropijnego posłannictwa, przez nawoływanie społeczeństwa za pośrednictwem tychże rozrywek, do ofiarności na wszelkie ważkie i pożyteczne cele, o ich niezaprzeczalnym wpływie na rozwój umysłowy człowieka, pozwolę sobie na skreślenie kilku słów o pochodzeniu szarady, rebusa czy krzyżówki jako podstawowych składników Rozrywek Umysłowych.

Nie będę tu pisał monografji o Rozrywkach Umysłowych. Pragnę tylko przypomnieć, że szarada znaną już była w starożytnej Grecji. Wiadomo, że Pytja Delficka wysyłała w świat całe mnóstwo nigdy nierozwiązalnych szarad, czem doprowadzony do pasji pewien mistrz kunsztu szewskiego, niejaki Herostrates, spalił świątynie Dyany w Efezie, za co dostał się na karty historji, chociaż nie zasłynął nigdy jako szaradzista.

Młodszym tworem od szarady jest rebus. Prawdopodobnie najstarsze rebusy układane były w języku łacińskim. W wieku XVI kolebką rebusa miały być Włochy, skąd przeszły do innych krajów.

W Polsce jak stwierdza Z. Gloger, już w wieku XVI, pojawiły się rebusy, z czego wyciągnąć należałoby wniosek, że właściwie Polacy dali początek rebusowi. A dowodem tego byłby rebus znaleziony w rękopiśmiennym pamiętniku Sasinów Kaleczyńskich w XVI wieku.

Najmłodszym tworem rodziny Rozrywek Umysłowych jest krzyżówka, której pierwszym autorem był Milard Poza tem w ostatnich czasach widzimy coraz to częściej nowe typy zadań, niektóre z nich bardzo pomysłowe. Słowem że szarada, rebus i krzyżówka stanowią integralną podstawę Rozrywek Umysłowych. A na podkreślenie zasługuje zdanie jednego ze znanych szaradzistów, że „szarada jest królową rozrywek umysłowych“.

A teraz czemże są Rozrywki Umysłowe? Na to pytanie nie łatwo jest dać krótkobrzmiącą odpowiedź. Odpowiedź ta wymaga szerszego określenia.

Otóż, Rozrywki Umysłowe kiedyś były zabawką. Obecnie zaś, są one prawdziwą rozrywką, po nużącej pracy w szkole czy biurze. Rozrywki Umysłowe podniecają wyobraźnie, gimnastykują pamięć, zaostrzają humor i dowcip.

A współczesna szarada w swej treści i formie stanowi już dzisiaj dzieło sztuki, dzieło w sensie swem zwarte a nie jak dawniej dziecinną banialukę. A oprócz tego, że zahacza o kwesje żywotne, aktualne, a przedewszystkiem społeczno-humanitarne, służy nieraz do poruszenia sumień, a nierzadko i.... kieszeni — na cele godziwe. Mylą się bardzo ci, co widzą w szaradzie li tylko rozrywkę. Szarada bowiem poza rozrywką daje często zagadnienia bytu narodu, a co najważniejsze — uczy!.... Tak! — uczy miłować wszystko co szlachetne, uczy kochać piękno i uczy pogardzać brudem, perfidją i złą wolą. Poza tem szarada współczesna umie chłostać biczem satyry sobkostwo, marnotrawstwo, lenistwo i jeszcze wiele, wiele innych wad ludzkich, — natomiast podnosi myśl na wyżyny szlachetne i zdrowe. Oto główne cele i zadania szarady dzisiejszej.

W ostatnich latach Rozrywki Umysłowe nadzwyczajnie się rozpowszechniają. Raz po raz zjawiają się one w coraz to innych pismach, zwiększając w szybkiem tempie zastępy — najpierw rozwiązujących — potem autorów. Dzisiaj prawie że niema już pisma codziennego, tygodnika, czy miesięcznika, któreby nie podawało na swoich szpaltach tej lekkiej duchowej strawy.

Zamiłowanie do rozrywek wzrasta nietylko wśród młodzieży ale i wśród star-

szych. A szczególniej już bodaj największą popularnością i uwielbieniem cieszą się u ludzi chorych, ułomnych, którzy przez chorobę lub kalectwo pozbawieni zostali nie tylko możności pracowania, ale korzystania z wszelkich uciech poza domem.

I coraz to wyżej podnosi się poziom rozrywek. Ich szata nabiera barwniejszych kolorów i coraz to więcej pomysłowe zjawiają się typy zadań. Rozmaitość nadzwyczajna, przystępna dla każdego. Kto nie włada misternie słowem, kogo nie stać na zręczne rymy, na gładki rytm, próbuje swych sił i sprytu w rebusach krzyżówkach, arytmografach, konikówkach i t. d.

Spotyka się jeszcze wiele zadań bardzo nieudolnych, to też najstarszy w Polsce Klub Szaradzistów, istniejący w Warszawie, który skupia elitę szaradziarstwa polskiego, daje od czasu do czasu na łamach swego organu „Rozrywce", oraz w innych rozmaitych pismach pouczenia, jak układać zadania. Pouczenia takie będą zamieszczane także i na łamach „Świata Rozrywkowego", radzilibyśmy więc aby początkujący adepci do tych uwag się stosowali.

Dziś już śmiało powiedzieć możemy że w Polsce Rozrywka Umysłowa osiągnęła najwyższy poziom. Jedna jest tylko bolączka, którą nie prędko da się może wykorzenić, to pogoń lwiej części rozrywkowiczów za nagrodami. Nieznaczna tylko liczba szaradzistów, łączy rozrywkę z celami społecznemi. Autorzy zaś z pośród tychże, w pracach swoich nawołują czy to do jedności i zgody, czy do popierania tych lub innych poczynań filantropijnych, czy też w humorystycznej i ciętej satyrze piętnują rozmaite słabostki natury ludzkiej. Tych „niewielu" prawdziwych miłośników, ba — nawet entuzjastów Rozrywek Umysłowych, to nasza elita szaradziarska.

Wzniosłe walory jakiemi cechują się Rozrywki Umysłowe, nakazują nam jako miłośnikom tych rozrywek do intesywniejszej pracy na polu szaradziarskim, do krzewienia pięknej ich idei, do wciągania w orbitę zamiłowania do Rozrywek Umysłowych coraz to szerszego grona naszego społeczeństwa. A wysiłek nasz nie pójdzie na marne. Owocem jego będzie poznanie naszej narodowej wartości, zbliży nas w braterskiej współpracy nad dobrym bytem naszej ojczyzny, która właśnie w czasach obecnych, najwięcej wymaga bratniego skupienia się do ciężkiej walki z największym wrogiem ludzkości — kryzysem, skupienia jednej myśli, w jednakowych zamiarach, wymagają od nas zakusy naszych wrogów wewnątrz i na zewnątrz naszej ojczyzny.

Nie wolno nam polegać tylko na tężyźnie ciała, bowiem nie zawsze zwycięża siła pięści. Winniśmy także ćwiczyć swój umysł, aby stać się narodem światłym, by móc być dobrymi dyplomatami, bowiem jest to drugi gatunek broni, najczęściej dziś używany o byt, o całość granic narodów.

A w zdobywaniu już może nie wiedzy, ale wyrabianiu bystrości umysłu, przyczynią się do tego Rozrywki Umysłowe.

Michał Wyrwa

Bóg zapłać!!!

Zgłębi serca składam staropolskie „Bóg zapłać": **Jego Eminencji Prymasowi Polski, Księdzu Kardynałowi Dr. A. Hlondowi,** za udzielone mi pismem z dn. 22 czerwca b. r., za nr. 2172/36 Pr., błogosławieństwo, oraz ofiarę w sumie zł. 10 jako doraźną pomoc materjalną. **Jego Ekselencji Ksiedzu Biskupowi Dr. Stanisławowi Okoniewskiemu,** Najdostojniejszemu Pasterzowi Diecezji Chełmińskiej, za ofiarę w sumie zł. 20. **Przewielebnym Księżom: Ks. Prosperowi Malinowskiemu** z Jasienia Soleckiego, pow. Kozienice, Ks. **Juljanowi Ludomirowi Arlitewiczowi** z Mychowa, pow. Opatów, honorowemu członkowi Klubu Szaradzistów w Warszawie, za poparcie pisemka, a tem samem mego przedsięwzięcia w postaci zdeklarowania się na abonentów z równoczesnem wpłaceniem prenumeraty za dłuższy okres czasu naprzód. Przewielebnemu **Ks Dziek. Edmundowi Konarskiemu** z Szemborowa, pow. Września, za łaskawe zrzeknięcie się przyznanej Mu nagrody. **J.W.Pani Inż. Wandzie Hoserowej** z Hajduk Wielkich, za najgorliwsze wstawiennictwo się u wpływowych i znajomych Jej osób, celem pobudzenia tychże do akcji dopomożenia mi w mym nadludzkim wysiłku o utrzymanie pisemka-placówki chrześcijańskiej, za zdeklarowanie się na abonenta, za zjednanie nowych abonentów, ofiarowanie 11 książek na pokrycie zaległych nagród książkowych oraz

nadal zawsze chętną i owocną współpracę, **J.W.Pani Renacie Jasieńskiej,** za chętną współpracę, **J.W.Pani Lucynie Pankównie,** z Głowna k. Łowicza, za ofiarowaną parkę miniaturowych, lecz jak pięknych „księżaków", jako przyszłej nagrody, **J.W.Panu Redaktorowi „Rozrywki", Michałowi Sławnickiemu** z Warszawy, za wstawiennictwo i referowanie sprawy akcji pomocy nam, na terenie Klubu Szaradzistów w Warszawie, oraz przykładne poparcie w postaci zdeklarowania się na abonenta Ś. R., wraz z przekazaniem prenumeraty na dłuższy okres czasu naprzód, za zachęcanie do tej akcji innych kolegów klubowych. **J.W.Panu Inżynierowi Jarosławowi Gilewiczowi** z Warszawy, za poparcie mojego wydawnictwa, przez zdeklarowanie się na abonenta, z łącznem przekazaniem opłaty prenumeracyjnej, **J.W.Panu Inżynierowi N. Kazimierzowi Kozłowskiemu** z Warszawy, za życzliwe poparcie akcji pomocy, na terenie Warsz. Klubu Szaradzistów, oraz za łaskawą współpracę, **J.W.Panu Włodzimierzowi Starczewskiemu** z Jarosławia za ochocze ofiarowanie 5 książek, na zaległe nagrody, **J.W.Panu W. Nosemu** z Anina, za przekazane 50 gr. na fundusz prasowy. I wreszcie najmłodszemu ofiarodawcy, bo zaledwie 18 lat liczącemu kadetowi, **J.W. Panu Jerzemu Kriegerowi** z Ciechocinka, za przekazane 2 zł. 75 gr. na fundusz prasowy, oraz za piękne i nadzwyczaj mądre listy, zachęcające do walki o byt, o istnienie „Swiata Rozrywkowego", których wzniosłe słowa, muszą pobudzić najmniej odpornych i zdolnych do borykania się z ciężkim losem. To też nie mogę powstrzymać się od tego by chociaż w części nie opublikować jednego z nich. Pozwalając sobie na opublikowanie tylko pocztówki z dnia 24 VI. b. r., przepraszam autora za samowole zamieszczenia tutaj jej treści, bez uzyskania na to zgody.

Oto treść:

Szanowny Panie Redaktorze!

W ostatnim dniu mojego pobytu w Warszawie, otrzymałem Pański komunikat. Bardzo Sz. Panu Dziękuje za powiadomienie mnie. Ani na na chwilę nie wątpiłem, że nie raz jeszcze kochany nasz „Świat", znajdzie się w rękach czytelników.

Szczerze Panu współczuję, że tak się musi męczyć. Odezwa Pańska jeszcze raz mnie upewniła o jego szlachetności i wielkich wysiłkach, jakie Pan wkłada w „Świat Rozrywkowy". Wiedząc jednak że słowa współczucia obecnie Panu nie pomogą (choć mogą być droższe niż majątki), więc posyłam chociaż trochę, ile mogę na fundusz prasowy. Żebym mógł, to proszę mi wierzyć pomógł bym wydatnej. ale cóż jeszcze nie jestem na swoim chlebie, więc to co posyłam, to moje oszczędności.

Jerzy Krieger.

Ludzkość i poczucie pomocy bliźniemu, wyrozumienie, że tylko wspólny wysiłek doprowadzić może do celu, jakie uwydatnia się w charakterze tej młodej duszy, nie potrzebuje komentarzy. Życzyć by tylko należało sobie by całe nasze polskie i chrześcijańskie społeczeństwo, wrodzone miało tak przepiękne przymioty poczucia ludzkiego, byłoby nam Polakom o wiele lepiej. Napewno nie zaznalibyśmy kryzysu, waśni partyjnych i intryg, nie zaznalibysmy przemocy narodów, które wspólnie i wzajemnie pomagają sobie, dążąc tem samem do zwiększenia dobra narodowego. Nie słyszelibyśmy o bratobójczych walkach, samobójstwach z braku środków do życia i wreszcie nie widzielibyśmy tej wielkiej nędzy biednych warst naszego społeczeństwa. która wyziera z kąta, gdzie tylko spojrzymy.

Pan Jerzy Krieger, w swoim wieku to nieliczny wzór dobrego chrześcijanina i Polaka. Znać tu przeważającą wagę dobrego wychowania, wpajania szlachetnych cnót, od wczesnej chyba młodości. Niemniejszą rolę odgrywa tutaj serce. Serce czułe na niedolę ludzką, serce rozumiejące potrzebę i piękno życia ludzkiego. Serce młode, a o tak wzniosłych zaletach ma Pan Jerzy Krieger i niewielu innych z pośród dzisiejszej młodzieży, których możnaby na palcach policzyć. Ludzie tacy i w tym wieku co p. K. w dzisiejszych czasach są unikatami. To też dumną powinna być przedewszystkiem matka, która wydała na świat tak szlachetną istotę ludzką, wpoiła wiele pięknych przymiotów natury ludzkiej i strzegła przed dostępem zła, które coraz więcej opanowuje ludzkość. Dumną musi być wiara chrześcijańska, że ma tak przykładnego jej przepisom, wyznawce. Dumną tu musi być i Polska, że ma takiego członka swego narodu i dumną wreszcie winna być instytucja, to jest Korpus Kadetów w Chełmnie, w której p. J. Krieger kształci się na dobrego obywatela i żołnierza, ku chwale naszej kochanej ojczyzny, że ma o tak szlachetnych zaletach adepta, którego rozwaga, miłość braterska, musi udzielić się innym Jego kolegom, z którymi razem

pobiera nauki, którzy z Nim obcują, lub w gronie których kiedyś przeznaczenie go postawi.

Szlachetni i kochani ofiarodawcy.

Bez różnicy wielkości i formy pomocy, bez różnicy stopnia, jestem wszystkim bezgranicznie wdzięczny, za okazaną pismu pomoc, za zrozumienie mej duszy która pragnie żyć. A wiadomo by żyć, trzeba mieć z czegoś żyć, to znaczy że trzeba pracować by zarobić na utrzymanie. To też jak wielu moim łaskawym ofiarodawcom wiadomo, wydawnictwo „Swiat Rozrywkowy“ jest jedynem mojem źródłem możności pracowania na utrzymanie własne i swej rodziny, Ubogi mój stan materjalny a z tem i widoczne ubóstwo wydawnictwa utrudniało rozwój placówki, bowiem powszechne dziś niezaufanie w dodatku po zamieszczeniu kilkakrotnych i niedwuznacznych wynurzeń o słabym stanie materjalnym, było przyczyną powodującą ostatni upadek wydawnictwa. Nie pozostało już innej rady, jak tylko zwrócić się do osób więcej i mniej znanych z gorącą prośbą o pomoc. Wołanie moje jednak nie wszędzie znalazło swój oddżwiek. Swiadczy to o zupełnem opanowaniu większości społeczeństwa, przez egoizm i samolubstwo.

Rezultat pomocy do dnia 20 VII b. r. uwydatnił się w ogólnej sumie ofiar i wpłat na abonament, przez jednostki które zdeklarowały się na abonament, w drodze akcji pomocy, wynosi 48 zł. 25 gr., 17 książek i para „księżaków“.

Jest to suma niewielka. Nie pokrywa ona całości obciążeń jakie ciążą na wydawnictwie z których chociaż z wielkim opóźnieniem, ale wywiązać się trzeba nie dla ambicji i udowodnienia niedowierzającym że ich niezaufanie nie miało podstaw, ale dlatego że uregulowanie zaległości, czy każdego innego zobowiązania, leży w mej naturze. Ale proszę mi wierzyć jak błogą jest dla mnie ta ofiara. Daje mi ona już pewność utrzymania pisemka i niechybne go wywiązania się z ciążących na wydawnictwie zobowiązań. Bowiem akcja pomocy nie jest jeszcze zakończoną, a więc mam jeszcze nadzieję, że za wolą Bożą, znajdą się jeszcze ludzie życzliwi, którzy dopomogą mi do uwieńczenia dzieła rezultatem całości, to jest utrzymania i unormowania pisemka w jego egzystencji.

Akcją tą, łaskawi ofiarodawcy czy też chętni dopomożenia, wdrodze zwiększenia stanu abonentów, dadzą mi możność pracowania uczciwie na chleb powszedni, dadzą możność pracowania z zamiłowaniem i heroicznem poświęceniem dla Rozrywek Umysłowych, ku ogólnemu dobru i zadowoleniu wielkich rzesz szaradzistów, społeczeństwa i ojczyzny.

To też mocno wierzę w to, że wszczęta akcja pomocy nie zamknię się w ramach spisu dotychczasowego, ale lista ofiarnych i chętnych ulżenia doli biedniejszym, zwiększy się o wielokroć jeszcze, dając temsamem zaprzeczenie ogólnemu dziś mniemaniu, że niema ludzi, którzyby byli niewzruszeni i nieczuli na dolę bliźniego.

Ja osobiście mniemaniu temu zaprzeczyć mogę, mam ku temu niezbite dowody istnienia jeszcze ludzi chętnych i ofiarnych, którym niezmiernie wdzięczny jestem za pomoc już nam okazaną i przyszłą jaką kiedyś jeszcze okazać mogą, oraz wdzięczny jestem i Tym co tego do tychczas nie uczynili, ale zawsze uczynić to są wstanie. To też nie pozostaje mi nic więcej, jak tylko w dowód najszczerszej wdzięczności złożyć swój najwyższy hołd za okazaną ludzkość i zrozumienie.

Franciszek Klabisz.

P. S. W dopisku niniejszym zwracam się z gorącą prośbą do tych szaradzistów, którzy dzisiejsze wydanie „Swiata Rozrywkowgo“ otrzymali jako egzemplarz okazowy, aby byli łaskawi poprzeć mój wysiłek utrzymania pisemka przy egzystencji, przez zdeklarowanie się na abonentów, jeśli dziedziną tą jeszcze się interesują i naturalnie pozwalają Im na to warunki materjalne.

Jeśliby zaś nie chcieli pozostać stałymi abonentami, a mieli jednak życzenie pozostawić sobie niniejszy egzemplarz na jakąś pamiątkę, prosiłbym o łaskawe przekazanie należności za takowy, lub też zwrócenie go spowrotem pod adresem redakcji, by dać możność przesłania tego numeru innym, którzy chętnie z niego skorzystać zechcą.

Z numerem dzisejszem w prowadzamy miast działu szachowego, z którego zrezygnowaliśmy, zadania o najwyższej wartości literackiej, których autorami będą wyłącznie li tylko znani powszechnie i wybitni szaradziści polscy.

Dział ten zamieszczać będziemy w I. grupie. Zadania tego działu nie podlegają żadnej punktacji, natomiast nagrody za rozwiązanie zamieszczonych zadań, przyznawane będą w drodze losowania. W innych zaś grupach t. j. II i III, na podstawie ilości zdobytych punktów.

Grupa I.

Szarada I.

Ośm... ośm-dziewiąta już idzie godzina,
raz - drugie - trzecie chwile pięknych marzeń...
Dziesięć naprzeciw już szarzeć zaczyna...
Mgła złotych włosów snuje się po twarzy...

O sto *dwa* wszystkie *dziewięć - sześć* i smutki,
nie *czwór* i *piąte* się wciąż smucić, płakać...
Życie, czy dobre, czy złe, zawsze krótkie,
ot, trudna rada, dola nasza taka...

Czyś pan, czyś chłopek, czyś *raz wspak*, czyś Kamil'
wszystkim wam życie da *dwa - trzy*, *czwór-pięć-sześć'*
chwilą was miłą zdradliwie omami
a potem bóle wam ześle największe...

Po bólach jednak wróci *dwa - ośm* chwila.
w której *siedm* blasku słońca, lub księżyca,
będziesz swem szczęściem los innym umilał
i będziesz dolą się swoją zachwycał...

Więc nie opuszczaj rąk, a w *dziewięć - dziesięć*
dobrych, poszukaj w strapieniu pociechy...
Nadzieja szybko *cztery* w swiat poniesie,
a zaczni ludzie prześlą ci uśmiechy...

Siedm - dwa się proszę do losu, do ludzi,
którzy są często *dziewięć - pięć* pomagać...
Każdy ma serce, które się obudzi,
widząc uczciwość, prawdę i odwagę...

Zmrok za oknami, w pokoju już ciemno,
słyszę, że cichy, letni deszczyk pada...
„Świat Rozrywkowy" wciąż leży przede mną...
Całe tematem dzisiejszej szarady...

Wanda Hoserowa

Zadanie kolumnowe.

Proszę napisać 26 wyrazów sześcioliterowych o podanych znaczeniach. Trzeci i czwarty rząd liter, czytany pionowo ku dołowi, dadzą rozwiązanie.

Znaczenie wyrazów;

1 Ptak śpiewający z rodziny słowików, 2 Miasto w pow. Krakowskim nad rzeką Białą 3 Uczelnia, 4 Sukno cienkie, kosztowne, 5 Transmisja, 6 Odcięty brzeg od postawu sukna, 7 Imię męskie, 8 Niegruby, 9 Fabryka piwa, 10 Robota wykonana szyciem, 11 Bagniska, trzęsawiska 12 Wielki wół podolski, 13 Mała wrona, 14 Minerał, związek siarki z metalem, 15 Sposób postępowania (o—ó), 16 Gatunek tkaniny bawełnianej, 17 Potrawa z ryb, lub drobiu, 18 Roślina żabieńcowata, łączeń, 19 Utwór A, Mickiewicza, 20 Zasłona. 21 Kareta staroświecka, 22 Przerwa, rozpadlina, 23 Sportsmen pływacki, 24 Mały pokoik, nisza, 25 Podstawa armaty, 26 Owoc ziarkowy,

N. K. Kozłowski

Szarada II.

W prześliczny *cały* gwiazd rój lśni srebrzysty
Ku nim podnoszę wzrok swój jasny, czysty —
Patrzę: jedna z gwiazd chyba *raz - czwór* coś mi,
Serce me bije szybko, coraz głośniej —

W *sześć - siódmy - ósmy czwór i pięć* upalny
Słucham pogodnej, ciepłej, letniej ciszy —
Myśli *raz* głowie snują się banalne
I echo dawnych lat wyraźnie słyszę —

Lecz *pierwsze - siódme* o smutkach wciąż myśleć,
Wszak i radości na świecie jest tyle —
Raz - cztery - ósme zapach niosą *szóstych*,
Raz - dwa - trzy uśmiech wypływa na usta —

Na mym tarasie *ośm - dwa - trzeci* fotel,
Wzrok biegnie w dale szukając tęsknoty —
A serce *cztery* teraz najdokładniej,
Siedm w życiu bywa i dobre i ładne —

W lipcowy *pięć - sześć* jestem całkiem sama,
Nikt dziś nie przyjdzie, choć otwarta brama —
Zaś jutro przyjdzie list *sześć wspak* i *trzeci*
Z wieścią, wraz z którą me szczęście przyleci —

Renata Jasieńska

Za rozwiązanie zadań zamieszczonych w nr. 8 naszego pisma, redakcja przeznacza następujące nagrody w trzech grupach.

Za zadania w I grupie:

I nagroda **parka „Księżaków"**
II i III nagroda **książki**

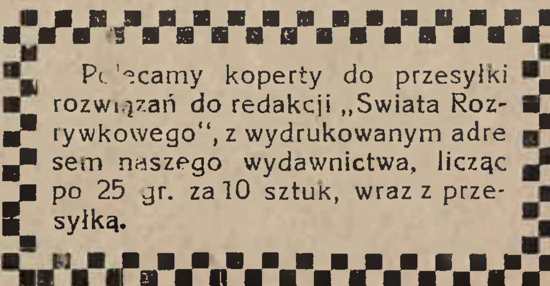
Za zadania w II grupie:

I nagroda **10 zł. w gotówce**
II i III nagroda **po 5 zł. w gotówce**
IV i V nagroda **książki,**

Za zadania w III grupie.

I nagroda **Słownik wyrazów obc.**
II i III nagroda **po 50 szt. bil. wiz.**
IV i V nagroda **książki.**

Termin nadsyłania rozwiązań z nr. 9 upływa dniu 1 września 1936 r.

Grupa II.

Z powodu niedopatrzenia redakcji, w poniższej szaradzie zamieszczonej w nr. 8 (majowy) na str. 7 zostały opuszczone trzy środkowe wiersze, w skutek czego szarada ta utraciła na swej wartości, stając się niezrozumiałą dla rozwiązujących.

Aby więc choć w części naprawić uczynioną krzywdę autorowi tejże, zamieszczamy ją ponownie w pełnym i właściwem jej brzmieniu.

Zadnie turniejowe.

4. Szarada

Autor: „Opal" (1) (czł. Kl. Sz.) Nisko n.S.

(12 punktów)

Szaradziści szukając nowych sposobów,
I z licznych czerpiąc doświadczeń zasobów,
Zmieniając zasadniczą formę szarady,
Wytrwale próbują i szukają rady;
By sylab zaniechując numerowania,
W przyszłości inaczej tworzyć zadania.
I kilka już wysuwano przeróżnych projektów.
Lecz trudno w nich dopatrzyć przyszłości aspektów
Możliwie że alfabetu jedynie litery,
W szaradach możnaby używać, za sylab numery.
Ot taką byłaby moją ta *Be-Ce*,
I dlatego wszystkim teraz ją zalecę.
Jak mile dźwięczy *De-Be*, rzadki ten instrument
By łatwiejszą była *Ge-A* praca, przytaczane na (argument.
Bo *De* tylko takim jedynie sposobem, możnaby (*E* formy,
Ujmować zacząć w zasadnicze i pewne normy.
Bo jak kowal młotem *Ge-De* i formy wykuwa,
Jak projekt ten numery, z szarad usuwa;
I jaśniejszą się robi *A-Be* postać treści,
Bo autor litery składniej, za numera mieści.
Zadźwięcz więc *De-eF!* gdy korbę twą ruszę,
A ty *De-E-eF!* na przyszłość szaradom, zastą- (pisz duszę.
Niech *całość* pierwszego tego dziwoląga,
Przejdzie ewolucje: niech nikt nie urąga,
Bo każdy początek, bywa zawsze trudny,
Wymaga moc zabiegów i bywa też żmudny.

UWAGA: Litery alfabetu, podane w dźwięku fonetycznym, użyto zamiast liczb (numerów), któremi w szaradach dotąd się posługiwano. Kolejność porządkowa pozostaje oczywiście (jak przy liczbach) niezmieniona, zatem. A-1, Be-2. Ce-3 De-4 i t. d

Objaśnienie zadania nr. 5.

Zadanie to składa się z dwóch części: z rebusa i logogryfu „wspakowego", które dadzą rozwiązanie.

Rebus należy rozwiązać jak każdy inny rebus.

Logogryf „wspakowy" W pierwszą figurę należy wpisać 12 wyrazów podług podanego znaczenia, a następnie należy je wpisać wspak w drugą figurę. Litery oznaczone kropkami, czytane z góry na dół, dadzą dokończenie rozwiązania do rebusa.

Znaczenie wyrazów I kwadratu:

1) Rasa psa, 2) Imię cyganki, 3) Imię męskie, 4) Restauracja, 5) Łotr, 6) Przyimek, 7) Kanał 8) „Tak" w obcym języku, 9) Kolor, 10) Wydzielina, 11) Inaczej „wsadź", 12) Fosa, dół.

Znaczenie wyrazów II kwadratu:

1) Gra w karty, 2) Imię psa, 3) Egipska bogini płodności, 4) Niewolnik, 5) Śpiewak wędrowny, 6) Twórca chóru polskiego, 7) Bóg grecki, 8) Drzewo, 9) Pęk słomy, 10) Wierzch, szczyt, 11) Płaz, krab. 12) Torba, sak.

Zadanie turniejowe.

6. „Coś, jak szarada"

Autor: A. Strojnowski, (1) Dąbr. Górnicza

(14 punktów)

„Niemoc nerwowa" osadziła w domu
„Nerwowca, szaleńca' — dawniej, a chorego dziś:
Cóż że mu szumią „wody ogromu"
On patrzy „w zmierzch" własny... w swą myśl
Dawne „dewizy, godła" którym służył
Zebrał swą myślą w ten dumań „zakątek"
I „bajkę" lat dawnych wynużył
Dziwny z przedziwnych snując myśli wątek:
On „japoński szlachcic" i „japońska panna",
Zamknęli w sobie miłość „literą z końca"
I poszli w drogę — w ułudy" świętą baśń.
On nie był „sceptyczny" — ona wierzyła w słońce
„Trwoga" nie miała dostępu w ich jaźń
Bajka objęła ich w „dobrodziejstwo",
Bo mocny „sposób budowy" ich uczuć miał cel.
I „wiara w Brahme" wniknęło w jestestwo,
A „czerwień" miłości, pokryła ciał biel.
Lecz szatan, jak „insekt" wkradł się do ich dusz
Do zdrady „pomoc" im dając,
A kiedy „zmora" zrodziła się już
„Dar" cudu zabrał i umknął jak zając ...
I dziś, po latach siedząc sam i chory
Myśli, że miłość, to uczcić „urąganie"—
Lecz w to nie wierzy, bo kocha do tej pory
I wie że w niej „różności" są — śmiechu i łez (wspomnienie —

UWAGA: Wyrazy w cudzysłowach są szukanemi wyrazami o nieparzystej ilości liter — właściwe odnalezienie wyrazów z określenia i napisanie ich kolejno jedne pod drugiem dadzą nam w rzędzie środkowym rozwiązanie.

Zadanie turniejowe.

7. Łamigłówka

Autor: Izaak Miłakowski, (1) Wilno.

(10 punktów)

Rozkład jazdy pociągów

STACJA	Czas
Grodno — Bedzin	7.31
Busk — Łuck	6.35
Warszawa — Lwów	2.14
Mława — Brześć	3.16
Wilno — Równe	5.06
Kowel — Cieszyn	9.17

Przy niniejszym rozkładzie jazdy na dworcu stoi pewien jegomość, który z zawodu jest artystą filmowym, wybierającym się w podróż. Należy odgadnąć z rozkładu imię i nazwisko artysty.

Zadanie turniejowe.

8. Kwintet zadaniowy.

Autor: „**Gladjator**", (1) Sokal. (24 punkty za rozwiązanie)

	I	II	III	IV	V	VI
1						
2						
3						
4						
5						

bo	cy	sma	każ	zy	no	je,	Trzy
je	dy	ją,	choć	Ca	raz	mu	wi
pi	jest	wszys	ku	czy,	ką	na	mu
się	tam	ob	dro	dzo	tość	dwor	się
cznie	gie	dzo	u	ska	kto	zaj	zna
ba	jej	bar	cho	bar	ny	u	dwa
dzo	hu	tan	O	na	czy	raz	w A
* Kap	so	czczo	stość	dwa	zji	Trzy	ro

Począwszy od pola oznaczonego w kwadracie gwiazdą, posuwając się ruchem konika szachowego, odczytać ośmiowiersz —szaradę (dwa ruchy wykonuje koń, jak królówka). Z kolei należy szaradę rozwiązać i rozwiązanie wpisać poziomo w piąty rząd prostokąta, umieszczonego nad konikówką. Potem wpisać pionowo w trzy poziome środkowe rzędy sześć trzyliterowych wyrazów o podanem niżej znaczeniu. Pusty rząd pierwszy uzupełnić odpowiedniemi literami w ten sposób, aby odczytany poziomo dał nowe rozwiązanie, a czytany pionowo utworzył sześć nowych pięcioliterowych wyrazów. (— W sumie więc mamy pięć rozwiązań).

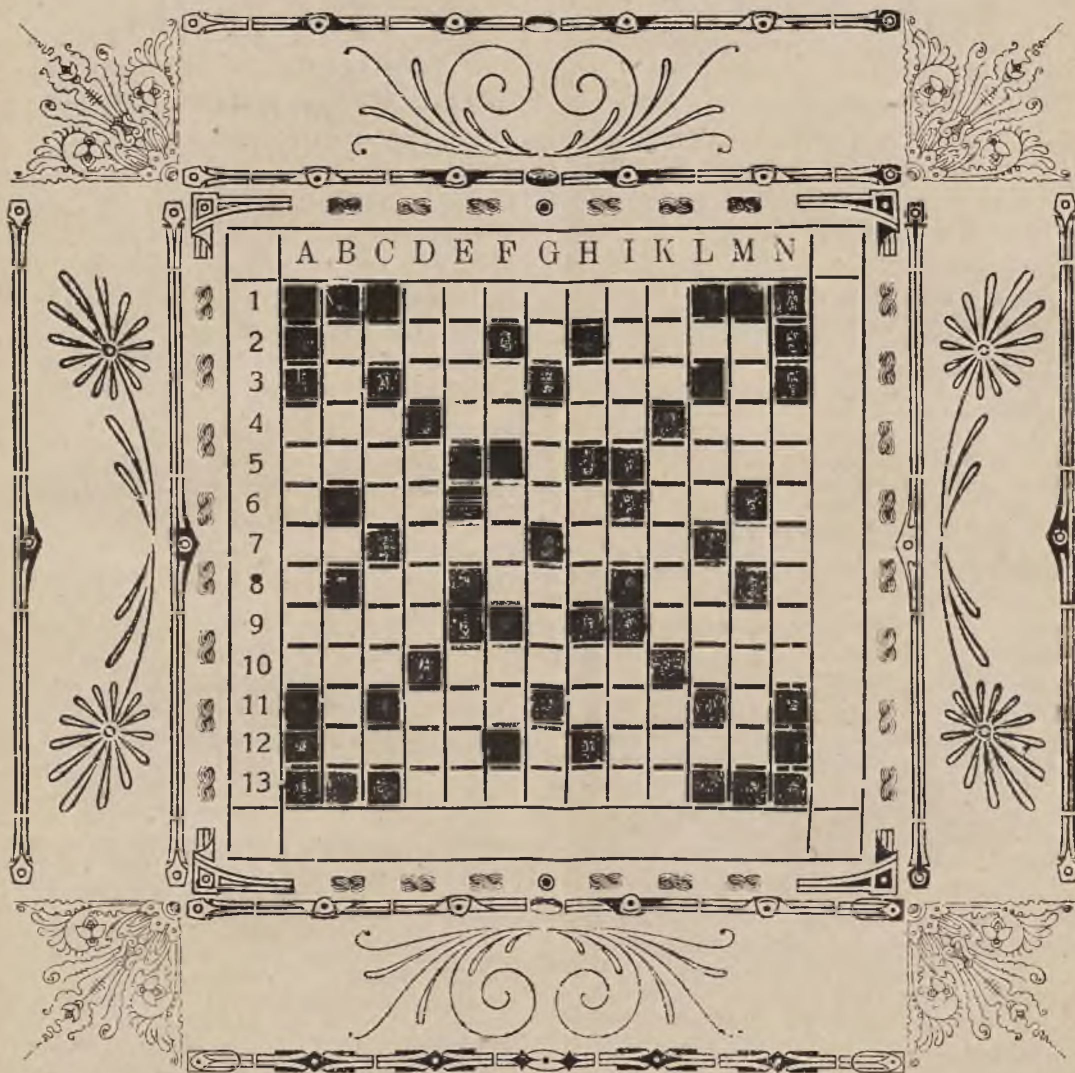
Znaczenie trzyliterowych wyrazów środkowych:

I. Zbiór drzew nieowocowych (wsp.), II. Rodzaj świdra, III. Rzeka w Rosji, IV. Termin na oznaczenie gry uczciwej, inteligentnej (np. na meczu piłkarskim) fonet., V. „Wielu?" inaczej (wsp.), VI. Ryba.

Zadanie turniejowe.

9. Krzyżówka.

Autor: „Ina-Inez", Myszków (1) (15 punktów za rozwiązanie).

Znaczenie wyrazów:

Poziomo: 1 D. Zwycięski pogromca byków na igrzyskach w Hiszpanji. 2 B. Imię męskie. 2 J. Ptak. 3 D. Pierwiastek. 3 H. Rzeka w Europie. 4 A. Rodzaj utworu poetyckiego. 4 E. Rodzaj broni. 4 L. Ptak. 5 A. Metal biały. 5 K. Skaleczenie. 6 C. Skrót „Ireny". 6 F Papuga. 6 K. Miara powierzchni. 7 A. Litera fon. 7 D. Ciało lotne. 7 H. Kumoter. 7 M. Nuta. 8 C. Posiada w gwarze. 8 F. Rodzaj głosu. 8 K. Litera grecka fonet. 9 A. Minister spraw zagr. jednego z państw europ. 9 K. Szał, choroba nerwowa 10 A. Zwierzę wymarłe. 10 E. Ptak. 10 L, Imię żeńskie. 11 D. Zwierze. 11 H. Spokój! 12 B. Kamień półsch. 12 I. Ptak z rodz. nurków. 13 D. Gat skorupiaków morskich.

Pionowo: D 1. Nazwa miesiąca. E 1. Bóstwo egipskie. G 1. Karta. I 1. Wróżba K 1. Rzeka w Europie. B 2. Góry w Ameryce. M 2. Tytuł sztoropolski. A 4. Miejsce nad wodą zarosłe trzciną. C 4. Kleszczojad. G 4. Naczynie duże kuchenne. L 4. Tytuł angielski. N 4. Potrzebna w podróży. D 5. Pierw. chem. K 5. Część sceny. F 6. Imię cyganki. H 6. Część utworu scenicznego. C 8. Urzędnik we Francji. G 8. Stopiona mieszanina różnych żywic. B 9. Zgromadzenie prawodawcze w carskiej Rosji. M 9. Rzeka w Rosji. E 10. Rycha, I 10. Lekkie okrycie na ramiona. F 10. Karta. D 11. Astrolog Medów i Persów. K 11. Piwo ang. G 12. Zaimek. L 8. In. chwyta.

Abonenci! nie zwlekajcie z opłatą abonamentu ani jednej godziny, bo tem utrudniacie terminowe wydawanie pisma i wysyłkę fantów nagrodzonym.

Grupa III.

Arytmograf.

Autor: **„Zagłoba“**, Częstochowa.

(8 punktów)

1 2 3 4 5 — 6 7 8 9 10 4 11 — 12 5 3 6 5 — 13 5 14 3 6 5 — 15 5 16 17 7 18 5 — 13 7 1 7 18 5 — 19 9 1 18 11 — 19 9 10 — 3 20 — 3 4 5 12 10.

Klucz pomocniczy:

1 2 3 4 5 18 — Imię męskie,
6 7 8 9 10 4 11 — płeć piękna,
12 5 3 6 5 — małe zwierzątko,
8 5 14 3 6 5 — naczynie,
13 7 16 5 — znak czasu,
7 3 9 12 10 6 — atleta.
15 20 6 5 — artykuł spożywczy,
18 7 17 10 19 4 — wykładający na uniwersytecie, a niemający stopnia profesorskiego.

Przesuwanka.

Autor: **W. Nose**, Anin.

(5 punktów)

A M N O R S
A A D E O R
A F G O O Z
A D E L O R
G I M O Y Z
A D E I T W
D I K O P U
D G I N O Y
A E R S U U
M N O O P S
B E E I M Y
A F I K S T
A D G Ł O Y
A C D H O W
A N O T T W
A C E J M O

1. Rodzaj powieści. 2. Nimfa górska. 3. Zwierze drapieżne. 4. Rodzaj tarczy drewnianej 5. System filozoficzny (hindusów). 6. Placówka, czaty. 7. Bożek miłości (z rzym. mitolog). 8. Roślina z rodz. motylkowatych (barwnik). 9. Egipski smok skrzydlaty. 10. Jednooki potwór. 11. Ostry nóż południowych arabów. 12. Skamieniała muszla. 13. Główny pęd rośliny. 14. Posterunek wojskowy. 15. Głosujący. 16. Wzruszenie.

Figielki.

Autor: **M. Doktorczyk**, Łódź.

(po 3 punky za każdy)

Materjał wybuchowy z literą w rzędzie,
Znanem każdemu miastem w Indjach będzie

Miasto portowe w Indjach z literą, figielek (gotowy.
Muszę jeno dodać, że to termin sportowy.

Spółgłoska z imieniem męskiem spisek (uknuli
I cóż wyszło? Rekordzista światowy w rzu- (cie kuli.

Superbajdy.

poświęcone p. Staszakowej

Autor: **Stanisław Szmoń**, Bydgoszcz

(po 5 punktów).

Choć ma kość w sobie
Czyni przedsięwzięcia,
W obecnej zaś dobie
Odgrywa rolę księcia.

Na królu zwierząt litera
Spokojnie sobie spoziera,
Lecz odgadnij Pani droga
Tę zagadkę — choć uboga.

Mara senna ciągle dusi.
Zjawa szara nocna kusi.
Lecz ton jakiś wciąż powtarza,
Że król Persów na srom naraża.

Chodzi dziewcze po lesie
Dzbanek w rękach niesie.
Śpiewa oj dana, dana
Kraino moja kochana.

Logogryf.

Autor: **M. Sulikowski**, Częstochowa.

(8 punktów)

Ułożyć 16 wyrazów których początkowe i końcowe litery czytane pionowo dadzą rozwiązanie.

Znaczenie wyrazów:

1. Spodnie do jazdy, 2. Praca, dzieło literackie, 3. Imię męskie, 4, Lekka piechota w starożytnej Grecji, 5. Nimfa górska, 6. Władza kościelna złożona z biskupów. 7. Naczelny wódz u Turków, 8. Dzieci murzynów lub indjan, 9. Jeden okaz, sztuka, 10. Francuzki żeglarz i badacz Kanady (1491—1557). 11. Grecka bogini pór roku, 12. Rzeka w Polsce, 13. Patryarcha hebrajski 14. Dawnieszy statek do przesyłania rozkazów wojennych, 15. Miasto w pow. Lwowskiem, 16. Bożek złodzieji.

Metamorfoza.

Autor: **M Karaś**. Wyszków n. Bugiem.

(6 punktów)

W zdaniu: „Noce księżycowe to marzenie. Hanko złota, wierna bogini ma“.
E. Zaz-Gętowt.

poprzestawiać litery w ten sposób, aby powstało przysłowie składające się z 16 wyrazów.

Dla ułatwienia podaje pierwsze litery każdego drugiego słowa: 2-go t, 4-go y, 6-go z, 8-go z, 10-go t, 12-go w, 14-go n, 16-go m.

Uzupełnianka

Autor: **Helena Staszakowa,** Będzin.

(8 punktów)

e u i t a b e m
k w r w e s r z

c h e k
s z o r

a h e k
u m u k

k r c k
t t r w

b a a a
u k k y

e k c h
u r s t

c t o ł c h e k
r z s o t r u r

Poszczególne grupy literowe — uzupełnić jedną literą w kierunku zegarowym i tworzyć 5-cio literowe wyrazy których środkowa litera jest ta odnaleziona. W ten sposób utworzone wyrazy ustawione szeregiem dadzą w środkowym rzędzie znane przysłowie polskie.

Arytmograf kolejny,

Autor: **Jerzy Krieger,** Ciechocinek.

(8 punktów)

Numery kolejne od 1 do 81 dadzą rozwiązanie.

71 4 2 19 46 20 26 51 31 22 58- Zebranie, narada'
59 6 41 11 28 23 62 66 9— Forma rządu,
36 16 7 21 30 — Kolorowe zjawisko na niebie,
56 37 14 49 44 27 12 — Służy do wycierania,
13 60 39 63 — Inaczej zbroja,
1 70 8 74 25 3 35 — Część zegara ściennego,
40 10 43 56 72 62 52 — Część miesiąca,
5 69 79 76 — Dół, zagłębienie,
18 33 47 — Krewny,
34 32 81 17 — Liczebnik,
24 45 31 54 — Napój,
68 64 53 — Starozakonny,
55 50 54 — Inaczej uderzać.
29 42 38 — Związek chem. zasada,
15 33 73 61 14 67 — Sekta religijna w Czechach (w XV w.
48 61 78 76 — Zwierze dzikie,
80 4 77 75 — Odwiedzający.

Konikówka

Autor: **Jan Mazurkiewicz,** Kielce.

(5 punktów)

n	o	o	e	w	ą	o	s	h	a	r
k	c	a	e	d	e	o	w	b	t	c
i	i	m	D	s	i	w	i	ć	z	d
i	l	c	o	d	T	a	r	r	y	a
e	d	z	y	z	b	o	w	n	e	y

Ruchem konika szachowego odczytać złotą myśl o wychowaniu.

Łamigłówka

Autor: **„Oskar“,** Częstochowa.

(8 punktów)

W kierunku ruchu wskazówki zegarowej wyrzucać z ramek litery, opuszczając za każdym razem jedną i tą samą ilość liter, tak by odczytać hasło. Krzyżyk podany dla ułatnienia należy wliczać.

Bilety wizytowe.

Autor: **„Fiłat“,** Gostyń.

(po 2 punkty)

T. LAROSZ

T. RZEMPALSKI

Jaki zawód tych panów?

Do Szaradzistów lwowian.

Jak nam nasi lwowscy czytelnicy komunikują, Urząd Pocztowy we Lwowie, przy doręczaniu ostatniego numeru 8 naszego pisemka. pobierał dopłatę w wysokości 10 groszy.

Zarządzenie lwowskiego Urzędu Pocztowego, jest bezpodstawnem i skandalicznem wyczynem, na który zmuszeni jesteśmy zareagować skargą do Lwowskiej Dyrekcji Poczt i Telegrafu. Bowiem wszelkie należności z tytułu przesyłki poszczególnych egzemplarzy do czytelników Ś. R. administracja nasza uiszcza z góry gotówką, w chwili nadania gazetki do przesyłki. A więc żaden Urząd Pocztowy nietylko we Lwowie, ale w całej Polsce. niema prawa pobierać żadnych dodatkowych dopłat przy doręczaniu Ś. R.

A żeby móc wnieść zażalenie do Dyr. P. i T. we Lwowie, upraszamy wszystkich Czytelników Ś. R. którzy przy doręczeniu nr. 8 uiscili żądaną dopłatę, aby byli łaskawi przesłać nam na oddzielnym arkuszu oświadczenie, że w dniu (podać możliwie dokładną datę) przy doręczaniu przez listonosza, miesięcznika „Świat Rozrywkowy“, żądano dopłaty w wysokości 10 gr., którą to dopłatę uiscilam(e). Oswiadczenie takie należy podpisać czytelnie imieniem i nazwiskiem, podając dokładny adres zamieszkania.

Na podstawie takich oświadczeń skierujemy sprawę gdzie należy.

Na przyszłość zaś, przy żądaniu dopłaty przy doręczaniu przesyłki gazetowej, prosimy nie przyjmować, którą Urzędy Pocztowe zobowiązane są doręczyć bez jakiejkolwiek dopłaty.

W sprawie rozwiązań.

Nasz komunikat zamieszczony w nr. 8 Ś R a dotyczący wypełnienia rozwiazań został niezbyt dobrze zrozumiany przez niektórych cztelników. którzy różnie go zrozumieli, powodując rozbieżność w tej formie. Aby zapobiec utrudnieniu jakie powodowane zostaje niewłasciwem wypisywaniem rozwiązań, a szczególniej wypisywaniem każdego zadania na oddzielnej kartce, co jest utrudnieniem dla redakcji i czytelnika, a nawet zbyt kosztownem. bowiem zwiększa to wagę listu. komunikujemy iż rozwiazania należy wypisywac z każdej grupy na oddzielnej kartce, t. zn. że z nr niniejszego rozwiązania zadań winny być wypisane na 3 kartkach, Oddzielnie należy wypisywać kartę głosowania oraz wszelką kore-pondencje do redakcji czy administracji.

O znaczki na odpowiedź

Prawie że wszyscy nasi czytelnicy bądź to przy nadsylaniu rozwiązań, czy też bezpośrednio zwracają się w różnych sprawach do redakcji, na które to pytania zawsze chetnie pragnęlibyśmy dać odpowiedz. Ciężkie warunki materialne nie pozwalają nam na szafowanie korespondencją po za odpowiedzią w „S. R.“. bowiem koszta portorji o które tylko chodzi. pochłonęłyby by w każdym miesiącu więcej. niż koszt wydania numeru. Przeto odpowiedzi takie dajemy jedynie na łamach pisma. Niejednokrotnie zainteresowana osoba niecierpliwisię, oczekując całemi tygodniami na odpowiedzi na zadane pytania lub objaśnienia w zainteresowanej sprawie, nie wiedząc co jest powodem milczenia z naszej strony, aż do ukazania się numeru w którym odpowiedz zostaje zamieszczona.

A że niejednokrotnie sbrawa zainteresowanej osoby w okresie oczekiwania traci na aktualności, co jest winą naszej koniecznej oszczędności, którą narazie zmuszeni jesteśmy stosować. Przeto zwracamy się do zainteresowanych, z apelem, że jeśli chcą uniknąć dlugiego wyczekiwania na odpowiedź w naszem pisemku, by byli łaskawi załączyć znaczek na odpowiedź listowną. Wówczas dajemy stuprocentową pewność że na każde pytanie zainteresowania damy odpowiedz natychmiast po otrzymaniu korespondencji.

Ku uwadze turniejowców.

W nr. 8 „Świata Rozrywkowego“, w artykule „A więc rozpoczynamy turniej“ szczególnie podkreślalismy uwagę dotyczącą głosowania na jedno z zadań turniejowych. według własnego uznania wartości jednego z zamieszczonych zadań.

Warunek ten będziemy chcieli utrzymać w dalszym ciągu. Dlatego też przestrzegamy czytelników biorących udział w rozwiązywaniu zadań turniejowych, by byli łaskawi przy nadsyłaniu rozwiązań tychże załączyć kartę głosowania według niżej podanego wzoru.

KARTA GŁOSOWANIA

Ja niżej podpisany. uznaję za najlepsze zadanie Autorskie w Turnieju o Szaradowe Mistrzowstwo Polski, na rok 1937, zadanie Nr.... którego autorem jest p. . . . . a zamieszczone w nr.....„Swiata Rozrywkowego“.

Imię i Nazwisko

Miejscowość. i data.

O zwrot kosztów przesyłki nagród.

Upraszamy wszystkich naszych miłych czytelników, którym przyznane zostały nagrody i które już otrzymali, by byli łaskawi przekazać nam koszt przesylki takowej (równowartość znaczka naklejonego na przesyłce).

Wydawnictwo nasze jest biedne sami o tem wiecie i dlatego stan ten, uprawnia nas do zwrócenia się z prośbą o zwrot kosztów przesyłki nagród. Mniemamy że czytelnicy nasi nie wezmą nam tego za złe. Bo z chwilą kiedy warunki naszej egzystencji nieco poprawią się, napewno o zwrot takich kosztów upominać się nie będziemy.

W obecnym nawet stanie prosilibyśmy o łaskawe przyspieszenie wpłaty zwrotu. by móc wysłać inne fanty. które już prawie że posiadadamy. oczekują one tylko na wysłanie do tych, co jeszcze takowych nie otrzymali, a zostały im już przyznane.

Wyczekującym na należne jeszcze fanty. prosimy o odrobinę cierpliwości. Zwłoka w tym wypadku będzie już niedługa.

Nie zapominaj o uregulowaniu prenumeraty za „Swiat Rozrywkowy“

Terminy o różnych znaczeniach.

2.

Alba Fernando Alvares de Tolego, książe, wódz hiszpański (1508—1582) słynny ze swojego okrucieństwa. Pochodził ze staraj szlacheckiej rodziny, odznaczył się już pod Karolem V. w wyprawach na Tunis i Algier, jak również w wojnach religijnych w Niemczech, gdzie w r. 1546 rozstrzygnął bitwę pod Mühlbergiem. Szczególną potęgę osiągnął A. za króla hiszpańskiego Filipa II. który wysłał go do stłumienia powstania w Niderlandach i ustanowił tam namiestnika. Jego fanatyczna i nieubłagana srogość przeciwko rzeczywistym i urojonym wrogom króla i kacerzom, pozostawiła niezapomniane ślady i jest często opisywaną. A. został póżniej odwołany, na jakiś czas popadł w niełaskę i zmarł niedługo po zwycięstwie nad Portugalczykami. Walczył też skutecznie z Francją i Włochami. A. był odpowiednim współpracownikiem okrutnego i podejrzliwego Filipa II., któremu okazywał służalczą uniżoność.

2) Miejscowość w Rumunji, w zach. części Siedmiogrodu, na wsch. od gór Bihar

3) Miejscowość w Stanach Zjednoczonych, położona w stanie Oregon.

4) A. Balta, jezioro w Rumunji wsch. na zach. od Brailv.

5) A. lub Diano, d'A., miasto w płn. Włoszech, w prowincji cunko, siedziba biskupa, stacja kolejowa, dawna Aba Pompeia.

6) A. longa, miasto w środkowych Włoszech, założone według podania, przez Askanjusza, wnuka króla trojańskiego Priama, ok. 1000 r. przed Chr. Zburzone pod czas wojny Rzymu przeciw miastom latyńskim przez Tulusa Hostiljusza, trzeciego króla rzymskiego.

7) A. de Tornes, miejscowość w Hiszpanji, w prowincji Salamancy: tu znajduje się gniazdo książęcego rodu Alba.

8) Historyczny folwark, niedaleko miasta Nieświeża (woj. Nowogrodzkie), rezydencja ks. Radziwiłłów. Za czasów ks. Karola Radziwiłła, zwanego „Panie kochanku", zwolennicy jego stworzyli coś w rodzaju bractwa rycerskiego i nazwali się Albańczykami.

Albany, częsta nazwa miejscowości i rzek w Stanach Zjednoczonych Am. Płn. i w innych krajach, z ludnością mówiącą po angielsku. Najważniejsze z nich: 1, Albany, nad Hundson, główne miasto stanu New York, liczące 115.000 mieszkańców. Jest to miasto portowe o doskonale rozbudowanej sieci kanałów oraz węzeł kolejowy. Posiada dobrze rozwinięty przemysł żelazny.

2) A. Miasto portowe na płd. wybrzeżu zach. Australji, liczące 4.000 mieszk.

3) A. Rzeka w Kanadzie, spławna, posiadająca 6 wielkich dopływów. Wytryska na płycie jeziornej w prowincji Ontario i uchodzi do płd. odnogi zatoki Hudsonńskiej.

4) Albany, angielski tytuł książęcy, nadawany od miejscowości w płd. szkocji, najpierw przez dom Stuartów, potem przez królów angielskich, młodszym członkom domu królewskiego. Już w r. 1398 nadał król szkocki Robert III, księstwo. A. swemu bratu hrabiamu z Fife jako lenno. Z tych którzy później nosili to imię, najbardziej jest znanym lord Daruley (1565) nieszczęśliwy kuzyn i mąż Marji Stuart.

Albemarle, angielski tytuł książęcy i hrabiowski, pochodzący od terytorjum Aumale (Alba Marja) w Normandji. Od czasów Wilhelma Zdobywcy często nadawano tytuł książąt. A. i ostatnim a zarazem najsławniejszym jego posiadaczem był generał Monk za Karola II. (1660) a skończył się ze śmiercią jego syna w 1688 W 1696 nadał Wilhelm III tytuł hrabiego (Earl) swemu ulubieńcowi Arnoldowi Joest von Keppel (1669—1718) pochodzenia holenderskiego, który po śmierci króla powrócił do służby holenderskiej. Odznaczył się w wojnie o sukcesję hiszpańską, ale 1712 został pobity przez Francuzów pod Denain. Z późniejszych hrabiów A. zasługuje na uwagę Jerzy Tomasz Keppel (1799—1891), który walczył już pod Waterloo (1815) później wyróżnił się jako oficer w Indjach i na Bałkanie, o czem napisał zajmujące dzieła. Był też członkiem parlamentu.

Albemarle, miasto w północno—amerykańskim stanie.

Albert Kazimierz August, ksiaże sasko-cieszyński (1738—1822), syn króla Polskiego Augusta III., zaślubił arcyksiężniczkę Krystynę, córkę Marji Teresy. Imię A. zostało uwiecznione przez zapisanie zbioru sztuki we Wiedniu zwanego od nie

go Albertina, obfitujące szczególnie w rysunki wielkich mistrzów. Jemu też zawdzięcza Wiedeń (Masichilf) wprowadzenie wodociągu.

Albert I., król Belgji, 1875 w Brukseli, wstąpił na tron 1909. Podczas wojny światowej walczył A. na czele swej armji przeciw Niemcom. Wyparty przez nich z kraju, zdobył swoją nieugiętością i męstwem ogromną popularność u swego narodu.

Albert, (1160—?—1229), biskup w Rydze, pochodził z bremeńskiego rodu rycerskiego. W 1200 przedsięwziął A. kolonizację Dźwiny, gdzie w 1201 założył Rygę. Niezmordowanie szukał poparcia dla swych planów misyjnych i kolonizacyjnych u cesarza i papieża. Do r. 1207 nawrócił na wiarę chrześcijańską całe pogańskie Inflanty i otrzymał je od króla Filipa jako lenno. Z założonym przezeń zakonem t. zw. Rycerzy Mieczowych podbił stopniowo Estonje, wyspy Ösel, Semegalje i Kurlandje. W 1225 zatwierdzony został jako książe Rzeszy.

Albert Wielki, (Albertus Magnus, właściwie Albert z Bollstädt, 1193—1280), urodzony w Laningen (Szwabja), działał głównie w kolonji i na Sorbonie w Paryżu. A. uchodził za największego uczonego swego czasu, był czynny zarówno jako teolog, jak również jako filozof badacz przyrody, i alchemik. Jego wpływ na współczesnych był ogromny. Objaśniał Arystolesa i miał także styczność z uczonymi arabskimi. Do jego uczniów zalicza się Tomasz z Akwinu. Osobistość jego działała jeszcze po setkach lat. Mówiono o nim: „magnus in magia naturali, maior in philosopgia, maximus in theologia“ (wielki w magji naturalnej, większy w filozofji, największy w teologji)

Albert Michael, (1836—1893), siedmiogrodzki pisarz, historyk † w Schässburgu jako profesor gimnazjalny. Z jego opowiadań ludowych, związanych ścisle z bliższą ojczyzną autora, zasługuje na wzmiankę: „Wiejska szkoła“ (1869), z dramatów: „Urlich von Hutten“ (1893).

Albert Edward, (1841—1900 w Senftenbergu, Czechosłowacja), znakomity lekarz, od 1873 prof. chirurgji w Insbruku, od 1881 na uniwersytecie wiedeńskim. Wybitny zarówno jako operator, jak i jako diagnostyk, napisał prócz wielu drobniejszych prac bardzo rozpowszechnione dzieła „Podręcznik chirurgji szczegółowej“ i „Diagnostyka chorób chirurgicznych“.

d'Albert Eugen, 1864 w Glasgowie, pochodzenia francuskiego. świetny pianista i kompozytor utworów fortepianowych, symfonicznych i oper: „Abreise“, „Tiefland“ (1903), „Flanto solo“, (1905), „Zamarłe oczy“ (1916). Epigon Wagnera, łączy zasady dramatu muzycznego z stylem opery włoskiej. Żoną jego była sławna pianistka Teresa Carreno.

Albert, proboszcz bocheński, między 1351—62 (data niepewna) kanclerz dobrzyński, zdolny dyplomata za Kazimierza Wielkiego.

Albert Wojciech Jastrzębiec, arcbp gnieźnieński, w r. 1410 brał udział w wojnie z Krzyżakami.

Albert Henryk, (1604—1651), kompozytor i poeta. W Królewcu należał do grona poetów, skupiających się koło Simona Dacha. Przedstawiciel pieśni niemieckiej: Artien (8 części), Musikal Kürbishütte.

Albert, miasto w płn-wsch. Francji, z 7.300 mieszkańców i licznemi tkalniami W czasie wojny światowej odegrało dużą rolę, jako ważny punkt strategiczny.

Alberta, kraina w Kanadzie, ograniczona od płn. 60° szerokości płn., od wsch. 110 długości geograficznej zach. (od Grenwich), a od płd. północną granicą Stanów Zjednoczonych. Granica zach. tworzy 120° długości geogr. zachod., oraz pasmo gór Rocky Mountaisis. Obszar ten zamieszkuje 600.000 mieszk Głównemi źródłami dochodu są: uprawa roli i hodowla bydła, szczególnie koni. Stolicą jest Edmonton, a po niej najważniejszem miastem jest Calgary.

Alberta jezioro, (Mvufan-Nzige), leży na granicy Brytyjskiej Afryki wsch. Konga. Jest to najbardziej ku płn. wysunięte jezioro zach. — afrykańskiego rowu, w którym leżą pozatem jeziora Alberta-Edwarda, Kivu i Tanganika. Jezioro A. zajmuje obszar 5.335 km.², leży 621 m. nad poziomem morza i jest zasilane rzeką Semliki, wypływającą z jeziora Edwarda, a samo jest odwadniane przez Bar-èl-Gebel, czyli Nil Biały.

Rozwiązania z nr. 4-5

Arytmograf I.

„Szaradziści mili jedynie w was nadzieja by „Swiat Rozrywkowy", powiększył swą objętość do ośmiu stron. Niech każdy z was zjedna trzech abonentów a cel zostanie osiąsnięty"

Wyrazy pomocnicze: Bezdogmatu, Tewajtis, Nędznicy, Swiat Rozrywkowy, chlipac.

Zagadka.

Szaradzisto gładki, zapłać za zagadki

Logogryf.

„Świat Rozrywkowy" najlepsza rozrywka".

Wyrazy pomocnicze: Osada, zwiej, kitel, marne, poeta, drops, dowóz, szosa, Artur, mydło, zjawa, aktor, modry, wdowa, rynek, omega.

Szarada.

„Szaradzista".

Nagrody za rozwiązanie zadań z nr. 4-5 otrzymują:

I nagrodę 10 zł. w gotówce:
P. Mieczysław Doktorczyk, Łódź.

2 i 3 nagrodę po 5 zł. w gotówce:
P.P. Dr. Józef Kadyi, Jasło i Kpt. Aleksander Rotter, Warszawa.

4 nagroda, słownik wyrazów obcych.
P. Edward Moderski, Częstochowa.

5 nagród, po 50 szt. biletów wizytow.
P.P. Eugenjusz Borowski, Lipno. Jan Kierepka, Budzanów. A. Klimaszewska, Chełmno, Sabina Ulrychówna, Myszków. Władysław Wagner, Wilno.

6 nagród, książki.
P.P. Mieczysław Karaś, Wyszków n. Bugiem Józef Maziarz, Ozorków. Józef Mucha, Bydgoszcz. Stanisław Szmoń, Bydgoszcz, Władysław Walter, Wilno. Władysław Zaręba, Osielec.

Odpowiedzi redakcji.

W. P. *„Opal" Nisko n. Sanem.* Rzeczywiście braku trzech wierszy nie zauważyłem. Przy sprawdzaniu korekty była całość, ale zachodziła potrzeba przełamania tego zadania t. zn. przeniesienia z jednej na inną stronę i w tym czasie właśnie te trzy wiersze zawieruszyły się. Dlatego też W.P. najmocniej przepraszam. Zadanie ponownie zamieszczam w całosci i dopuszczam powtórnie do głosowania.

W. P. *Mieczysław Doktorczyk, Łódź.* Oburzenie słuszne, skutki takiej nieostrożności wcześniej czy później odbiją się na autorze w końcu turnieju. Wogóle nie mam prawa o tem przestrzegać autor sam winien o tem pamiętać.

Przewielebny *Ks. Dziek. Edm. Konarski, Szemborowo.* Najserdeczniej dziękuje za wspaniały gest, zwolnienia mnie z przesłania książki przyznanej Przewielebnemu Księdzu. Faktycznie miałem i mam jeszcze twardy orzech do zgryzenia, ale może jakoś uporam się z gnębiącemi mnie trudnościami. Dziękuję też Bogu, że obdarzył mnie tak zacnymi przyjaciółmi, którzy nie pozwolą mi upaść na duchu w nadludzkim mym wysiłku utrzymania pisemka przy egzystencji.

Proszę o przesłanie przyobiecanych konikówek. Pobieranie należności za abonament przez zaliczenie jest niewygodne, ani dla wydawnictwa ni też dla abonenta, bowiem koszta manipulacji są niezmiernie duże. Najlepiej by było aby abonenci sami o to dbali. Otrzymaną kwotę zaliczyłem do nr. 10.

W. P. *Mieczysław Karaś, Wyszków n. Bugiem* Słusznie ma WPan racje, można było uczynić tak, lecz niestety że tego dnia sam korespondencji nie odbierałem. Zastępca który mnie dnia tego wyręczył, wiedząc o tem że nieraz bardzo dużo listów przychodzi do redakcji zupełnie bez opłaty które naturalnie się nie przyjmuje (bowiem same dopłaty karne i odpowiedzi listowne na przesłaną korespondencję, pochłonęłyby w każdym miesiącu więcej niż koszt wydania dwóch numerów S. R.), postąpił i w tym wypadku taksamo, bowiem nie był zainteresowany od kogo on pochodzi. Koszt ten jednak WPanu zaliczę na r-k jednego numeru prenumeraty. Za nr. 2-3 należy się 50 gr. a nie 25 jak WPan podał. Ogólnie prenumerata zapłacona do nr. 11.

W. P. *A. Sokalski, Zdołbunów.* Do turnieju już zapóźno. Rozwiązywać zadanie turniejowe ma Pan zawsze prawo, lecz należy pamiętać o głosowaniu. Z zadań logo-kołówka, nie ujrzy światła dziennego, bowiem rysunek musi być godny kliszy. Jedynie jeśli WPan postara się ją przerysować i to bardzo ładnie i naturalnie tylko tuszem, to owszem. Kombinatka .. może ale nie ręczę. „Świat Rozrywkowy" ma obecnie dobrego eksperta od zadań działu drugiego i trzeciego, a ten nie rozstaje się z czerwonym ołówkiem.

W. P. *Bronisław Kubicki, Wilno.* Ależ chętnie, witam nowego abonenta i przyjaciela „Świata Rozrywkowego".

W. P. *Jan Mazurkiewicz, Kielce.* Właśnie że nie rzadko, okres zgłoszeń trwał przeszło dwa miesiące. Obecnie zapóźno. Poza turniejem zadania chętnie zamieszczę, bowiem są dobre. Proszę o dalsze pracę.

W. P. *„Jones", Bydgoszcz.* Ogólna liczba zgłoszeń 149, — szczęście a z niem dobre pojmowanie sprawy wytyczonego celu było jedynie że przyczyną zakwalifikowania Pana. Zestawienie zdobytych punktów z pierwszych zadań podane będzie po ukończeniu pierwszej tury.

W. P. *Zygmunt Lewkowicz, Będzin.* Niestety, zadanie nie pójdzie, wówczas tylko, jeśli rysunek będzie wykonany przyzwoiciej i naturalnie tuszem, tak by można reprodukować z kliszy. W obecnym stanie nadaje się ale do...

W. P. *A. Klimaszewska, Chełmno.* Współczuje, mocno współczuje i życzę polepszenia zdrowia, chociaż przypuszczam że już do tej pory napewno przeminęło. Ostatnio przysłane zadania dobre

Kto otrzymał „Swiat Rozrywkowy" bez zamówienia, otrzymał go jako egzemplarz okazowy. Regularnie pismo nasze wysyłamy tylko stałym prenumeratorom którzy opłacają należność za prenumeratę (według cen w nagłówku).

Wszelkie wpłaty należy przekazywać za pośrednictwem poczty, posługując się blankietem rozrachunkowym, który nabyć można w każdym urzędzie pocztowym w cenie jednego grosza za sztukę, (Sama przesyłka pieniędzy nic nie kosztuje). Przy wpłatach należy podać numer rozrachunku, a to nr. **6**.

Wydawca i redaktor odpowiedzialny: **Franciszek Klabisz**,

Druk. „Pospieszna" w Częstochowie, I Aleja 8.